

§ 13**Vägledning för förbättrad inomhusmiljö i förskola och skola**

Avrapportering av budgetuppdrag

Dnr 2023-27812

MF 2024/14

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner rapporteringen om budgetuppdrag för Vägledning för förbättrad inomhusmiljö i förskola och skola.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnderna, utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen och SISAB.

Reservation

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1. Ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Gierтта m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Anders Edin (SD) och Maja Boström (C) föreslår (se beslutet).
2. Vice ordföranden Elin Hjelmestam m.fl. (L) och Torbjörn Erbe m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna rapporteringen om budgetuppdrag för Vägledning för förbättrad inomhusmiljö i förskola och skola, samt att därutöver anföra följande:

Vi ställer oss positiva till vad som presenteras i programmet om att löpande vidta åtgärder på de brister som upptäcks under vägen – det kommer möjliggöra en bättre studiemiljö för förskole- och skolbarn men även för alla som jobbar i dessa viktiga verksamheter.

Samtidigt vill vi betona att inomhusmiljön inte är viktig bara för barnen, utan även för personalen som arbetar i skolan. Lärare, anställda i expedition och annan personal som

tillbringar stora delar av sina dagar i skolan eller förskolan påverkas också av miljöns kvalitet. Vi vill att miljöförvaltningen i det fortsatta arbetet med inomhusmiljön på Stockholms stads skolor och förskolor även ska se till skolpersonalens behov och risker.

Vidare behöver ambitionerna fortsatt vara höga vad gäller att minska buller, förbättra luftkvaliteten samt fortsätta bevaka och minska förekomsten av farliga ämnen.

Beslutsgång

Ordföranden Åsa Lindhagen (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Åsa Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V), Anders Edin (SD) och Maja Boström (C).

Handlingar i ärendet

- MF 2024/14-1 13 2023-27812 Tjänsteutlåtande vägledning inomhusmiljö i förskola och skola

Handläggare
Felicia Nipstrand
Telefon: 08-508 288 57**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-02-20, p. 13

Vägledning för förbättrad inomhusmiljö i förskola och skola

Avrapportering av budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporteringen om budgetuppdrag för Vägledning för förbättrad inomhusmiljö i förskola och skola
2. Översända tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnderna, utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen och SISAB

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i uppdrag i budget för 2023 att i samråd med utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och SISAB ta fram en vägledning i syfte att förbättra inomhusmiljön på skolor och förskolor. Resultatet blev en sammanhållen digital vägledning som numera finns tillgänglig på stadens webb: [Miljö i förskola, öppen förskola, skola och fritidshem - Stockholms stad \(tillstand.stockholm\)](https://tillstand.stockholm.se). Vägledningen har tagits fram i samverkan med både målgrupper och centrala förvaltningar. Under 2024 kommer det vägledande materialet fortsätta spridas till berörda nyckelpersoner i syfte att vägleda och stödja löpande förbättringsåtgärder. Ett fortsatt gott samarbete mellan förvaltningar och fastighetsägare betonas för att förbättra miljön där barn och unga vistas stadigvarande.

Bakgrund

I Stockholms stad finns för närvarande 926 förskolor och 295 skolor. Av dessa drivs 430 förskolor och 113 skolor i privat regi.

Miljöförvaltningen utför löpande tillsyn av inomhusmiljön på skolor och skolor med ett intervall på fyra år. De mest förekommande anmärkningarna som noteras i samband med tillsynen är buller från fasta installationer, bristfällig ventilation samt städning.

Kommunfullmäktige gav i budget för 2023 i uppdrag till miljö- och hälsoskyddsnämnden att i samråd med utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och SISAB ta fram en vägledning för att förbättra inomhusmiljön på skolor och förskolor. Vägledningens syftar till att säkerställa en likställighet för alla barn i hela staden, oavsett verksamheternas driftform.

Metod

Förstudie

Projektet inleddes med att miljöförvaltningen genomförde en kort förstudie där en enkät skickades ut till utvalda rektorer och administrativa chefer. Syftet med enkäterna var att ta reda på hur målgruppen inhämtar information om lagar och regler samt håller sig uppdaterad om inomhusmiljöfrågor. Svaren från enkäterna visade att målgruppen inhämtar olika typer av information från flera olika myndigheter och att det fanns önskemål om att ha ett samlat lättillgängligt stödmaterial på webben. Målgruppen lyfte även önskemål om att få information om inomhusmiljöfrågor via nyhetsbrev.

Dialogmöten

För att ta reda på mer information om vad målgrupperna behövde för ytterligare stöd bjöd miljöförvaltningen in representanter till dialogmöten. Representanterna bestod av rektorer från både fristående och kommunala förskolor och skolor, representanter från utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningars centrala administration samt förvaltare och myndighetssamordnare från SISAB. Syftet med mötena var att ha en gemensam diskussion om vägar framåt för en bättre inomhusmiljö. Något som lyftes var hur målgruppen arbetar med sin egenkontroll, olika hinder för att brister ska kunna avhjälpas och vilka sakområden som är särskilt svåra. Utgångspunkten var att konkretisera vilken funktion (stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, miljöförvaltningen, verksamheten eller fastighetsägaren) som kan stödja i vilken fråga.

Under dialogmötena lyftes även önskemål om ökad tydlighet från miljöförvaltningen om vem som bedöms vara ansvarig, det vill säga har faktisk och rättslig rådighet, för utredning och åtgärder i samband med tillsynen. En av huvudorsakerna till att åtgärder drar ut på tiden är otydlighet när det gäller ansvarsfördelningen mellan berörda parter. Miljöförvaltningen har som huvudregel att om anmärkningar finns kring fasta installationer i byggnaden är det fastighetsägaren som ansvarar. Är det däremot exempelvis brister i egenkontrollen såsom städning eller för stort antal personer i

förhållande till ventilationen är det verksamheten som i första hand ansvarar. Slutligen diskuterades även behov av vägledande material.

Framtagande av vägledande material

Med utgångspunkt från målgruppens behov omarbetades miljöförvaltningens befintliga vägledning för god inomhusmiljö. Vägledningens fokus blev framförallt på buller, ventilation och städning. Dels för att dessa områden är de främst förekommande bristerna som konstateras i tillsynen, dels för att de är särskilt komplexa för målgruppen att hantera.

Under framtagandet av ny inomhusmiljövägledning inkluderades även underlaget från 2022 års budgetuppdrag om en vägledning för utomhusmiljö i förskolor och skolor. För att också effektivisera processen vid anmälan av verksamhet till miljöförvaltningen digitaliserades anmälningsformuläret. Allt underlag remitterades till referensgruppen och till andra viktiga nyckelpersoner för möjlighet att komma med inspel och synpunkter innan lansering.

För att möta målgruppens önskemål om att få vägledande material samlat på samma sida skapades en landningssida med länkar till samtliga webbsidor innehållandes information och vägledning kopplat till inomhus- och utomhusmiljöfrågor på skolor och förskolor.

Samtliga vägledningar och kompletterande stödmaterial nås här: [Miljö i förskola, öppen förskola, skola och fritidshem - Stockholms stad \(tillstand.stockholm\)](https://tillstand.stockholm.se/miljo-i-forskola-oppen-forskola-skola-och-fritidshem)

Lansering

Efter genomarbetning av synpunkter från målgruppen lanserades det nya vägledande materialet genom ett webinarium med ett panelsamtal. I panelsamtalet fanns representanter från förskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen, SISAB och miljöförvaltningen. Syftet med lanseringen var att nå ut med information om den nya vägledningen till så många berörda som möjligt. Lanseringen syftade även till att lyfta upp och ha en diskussion kring kända problemområden som städning, buller och ventilation. Rådighetsfrågan var också en av kärnfrågorna i samtalen. Deltagarna hade även möjlighet att ställa frågor via chatten.

Fortsatt arbete

Under 2024 kommer miljöförvaltningen fortsatt arbeta med att kommunicera ut stödmaterial till skolor, förskolor och andra berörda nyckelpersoner i syftet att förbättra miljön på skolor och förskolor. Detta kommer ske i samband med den planerade tillsynen av skolor och förskolor samt vid anmälningar av nya eller ändrade

verksamheter. Förvaltningen kommer fortsättningsvis ha samverkansmöten och en dialog med utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen och respektive stadsdelsförvaltning. Miljöförvaltningen bjuds även in till utbildningsförvaltningens möte för administrativa chefer för att prata om den nya vägledningen.

Under 2024 kommer miljöförvaltningen via utbildningsförvaltningen även skicka ut nyhetsbrev månadsvis till stadens kommunala skolor. Syftet är att verksamheterna ska uppmärksammas på och påminnas om vanligt förekommande brister och löpande vidta förbättrande åtgärder. Gemensamma arbetssätt för att nå ut med likvärdig information till både fristående och kommunala förskolor kommer också utvecklas tillsammans med förskoleförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen konstaterar att vägledningen har mottagits mycket positivt av berörda verksamheter. Det finns fortsatt behov av att förbättra både inomhus- och utomhusmiljön inom stadens förskolor och skolor. Stadsdelsförvaltningarna, utbildningsförvaltningen och förskoleförvaltningen samt berörda fastighetsbolag behöver löpande bistå de kommunala utbildningsverksamheterna med stöd inom olika sakfrågor. Det är också av stor vikt att bibehålla och utveckla samverkan både inom staden och utanför stadens organisation för att säkerställa sunda vistelsemiljöer inomhus och utomhus på alla skolor och förskolor i staden.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Monika Gerdhem
Avdelningschef
Miljöförvaltningen